

25.10.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**25 Ekim 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

25 Ekim 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Olarak Teati Edilen ve 23 Şubat 2022 Tarihli ve 7379 Sayılı Kanunla Onaylanması Uygun Bulunan Notaların Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6284)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Askerî Sağlık Alanında Eğitim ve İş Birliği Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6285)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6286)

— TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesine İlişkin Olarak 14-15 Ekim 2020 Tarihlerinde Kabul Edilen Değişikliklerin 4 Şubat 2022 Tarihinden Geçerli Olmak Üzere Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6287)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Aile, Kadın ve Sosyal Hizmetler Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6288)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6289)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6290)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6291)

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Bazı Anlaşmaların Yürürlüğe Girdiği Tarihlerin Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6292)

YÖNETMELİK

— Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Atıksu Arıtma Tesisleri Teknik Usuller Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

25.10.2022

- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 43)
- Yerli Hayvan Irk ve Hatlarının Tescili Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2004/39)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/27)
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2022/2)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/31)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/32)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 8/9/2022 Tarihli ve E: 2021/18, K: 2022/97 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 14/9/2022 Tarihli ve 2017/25396 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 14/9/2022 Tarihli ve 2019/12803 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/9/2022 Tarihli ve 2019/24514 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/9/2022 Tarihli ve 2019/42821 Başvuru Numaralı Kararı

Bakan Kirişci: Yüzde 84 enflasyon olan ülkede sıfır faizli kredi kullanıyoruz

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Ziraat Bankası'nın çiftçilere kullandığı faizsiz kredinin olduğunu belirterek, "Yani bugün yüzde 84 enflasyon olan ülkede biz üreticilerimize sıfır faizli kredi kullanıyoruz. Bunun sınırı 100 bin TL'ydi. Şimdi biz bu 100 bin TL'lik limiti 200 bin TL'ye çıkardık bu son yayınlanan Cumhurbaşkanı kararıyla." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Güvenilir Ürün Zirvesi ve Feed the Future ödül töreninin açılışında tarım sektörüne ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye'nin, sahip olduğu turizm potansiyeli dikkate alındığında nüfusu kadar turist kabul edebilme potansiyeli bulunduğunu, sadece bugünü değil, aynı zamanda geleceği de dikkate alarak, gelecekteki nüfus projeksiyonuna ilişkin sağlıklı çalışmalar yapmaları gerektiğini söyledi.

Türkiye'nin global bir oyuncu olduğunu belirten Kirişci, "Tahıl koridoru, esirlerin mübadelesi başta olmak üzere son dönemdeki pek çok uluslararası konuda kendini göstermiş bir ülke olarak artık bu yeni yüzyılda yeni bir vizyonla yolumuza devam etmemiz gerekiyor." dedi.

Bakanlık olarak yaptıkları çalışmalara da değinen Bakan Kirişci, Çiftçi Kayıt Sistemi'ni e-devlete taşıdıklarını anımsattı. Bu yılın sonu ya da gelecek yılın başında yeni bir mobil uygulamanın hayata geçeceğini açıklayan Kirişci, "Artık vatandaşlarımız, kendi üretimlerini kendileri belirlemeyecek. Bizim yönlendirmemizle bir üretim planlamasını da gündeme getiren bir uygulamayla üreticilerimiz neyi, nerede, ne kadar

üretebileceklerine karar vermiş bir Bakanlığın uygulamasını kullanarak kendi üretimlerini de yapıyor olacaklar." dedi.

Mazot ve gübre desteklerine ilişkin de bilgi veren Kirişçi, üreticinin ekim yaparken bu konularda finansman güçlüğü çekmemesi için bu desteği 6 ay öne çektiklerini söyledi. Kirişçi, devamla şunları kaydetti: "İnşallah bugünlerde Ziraat Bankamız çiftçilere vereceğimiz bir banka kartı üzerine aynı olarak tanımlanmış o miktarları sadece mazot ve gübre alımında kullanabilecekleri bir formatta bir kartı kendilerine takdim etmiş olacak. Ziraat Bankası'nın çiftçilerimize kullandırdığı faizsiz kredi var. Yani bugün yüzde 84 enflasyon olan ülkede biz üreticilerimize sıfır faizli kredi kullanıyoruz. Bunun sınırı 100 bin TL'ydi. Şimdi biz bu 100 bin TL'lik limiti 200 bin TL'ye çıkardık bu son yayınlanan Cumhurbaşkanı kararıyla. Bu 200 bin TL'lik limitin 100 bin TL'lik kısmının yine sadece mazot ve gübrede kullanılacağı bir düzenlemeyi kart üzerine de yükleyerek üreticilerimize sunmuş olacağız."

"Tarımsal destek toplamı 54 milyar lira olarak güncellendi"

Türkiye'de 2002'de tarım alanında 3,7 milyar dolarlık bir ihracat varken, bu rakamın 2021'de 25 milyar dolara çıktığını bildiren Kirişçi, konuşmasını şöyle sürdürdü: "İnşallah bu yılı 30 milyar dolara doğru kapatmış olacağız. 30 milyar dolar ne? Belki 2002'yi unutanlar için hatırlatmak anlamında ifade etmek isterim. 2002'de tüm Türkiye'nin ihracatı 36 milyar dolardı. Yani kendimizi biraz zorlasak inşallah Cumhuriyetimizin 100 yılında 2002'deki bütün ihracatımızın eş değeri olan bir ihracatı tek başına tarım ürünleri alanında, gıdada gerçekleştirmiş olacağız. Yine üreticilerimizi desteklemek adına, çünkü sıklıkla bu gündeme geliyor, burası bunun yeridir, değildir ama biz bunlar sayesinde bugünkü geldiğimiz noktaya erişmiş olduk, o da şudur; ürünlere göre yüzde 203 ila yüzde 395 düzeyinde mazot desteğini artırdık. 2-3 katına çıktı, üreticimiz haklı ama biz de destekleri ondan daha fazla olacak şekilde artırdık."

Kirişçi, 2021'de 25,8 milyar Türk lirası olan tarımsal destek toplamının bugün 54 milyar lira olarak güncellendiğini de bildirdi.

Tarım Müşavirliği kuruluyor

Tarım ve Orman Bakanı Kirişçi, bugünkü konunun tarımın devamı ve vazgeçilmezi olan gıda süreci olduğunu vurgulayarak, bunun bir zincir olduğunu, bunun kendileri açısından da son derece önem taşıdığını kaydetti.

Kendileri iktidara gelene kadar ülkede bir tarım kanunu olmadığını savunan Kirişçi, bu konuda yaptıkları çalışmaları anlattı.

"Hukuk devleti dediğinizde akla mevzuat gelir. Mevzuatın olmadığı bir yerde bir gelişmeden söz edilemez" ifadelerini kullanan Kirişçi, şunları kaydetti: "İktidara geldiğimizde bu ülkede ihtiyaç duyulan tohumun sadece yüzde 31'i üretilirken, bugün 94'lere, 95'lere, 96'lara geldi. Yani şurada bir yüzde 5-6'lık bir açığımız var. Kaldı ki

ihracat da yapıyoruz. Global ekonomiden, dünyadan söz ediyorsanız size gelecek ama sizden de aynı şekilde o ülkelere bir ihracat olacak. Bizim 5996 sayılı kanunumuz, yani gıda güvenilirliği ile alakalı kanun; bitki sağlığı, veteriner hizmetler de dahil önemli bir kanun. Bu kanun AB ile de son derece uyumlu olan bir kanun. Güncellenmesi gerektiğinde de bu konularda gerekli işlemleri yapıyoruz. Yeterli mi? Burada denetim rakamları verilebilir. Yani Alo 174 üzerinden, yine WhatsApp hattı üzerinden en önemli, bizim açımızdan vazgeçilmezimiz tüketicilerin kendisidir. En iyi denetçi tüketicidir. Tüketicinin şikayetlerini dikkate alan ve bunların da gereğini yerine getiren bir Bakanlığımız var. Ama biz bunlarla da yetinmiyoruz. Şimdi inşallah işi başından. Hani diyoruz ya tarladan sofraya, zincir içerisinde her bir kademeyi garanti altına almak, bunu güvenilir gıda adına iyi bir zemine oturtmak için bizim o konuda da bir girişimimiz var. Onu da buradan ifade etmek istiyorum. Malumunuz modern ülkelerde kamu stratejiyi belirler, kuralları koyar, denetimi yapmaz. Denetimin denetimini yapar. Ama biz kamu olarak bu zamana kadar bu denetimleri kendimiz yapıyoruz. Fakat önümüzdeki dönemde inşallah Tarım Müşavirliği adı altında, bunları da kategorize ederek, kolay anlaşılması için de söylüyorum her vesileyle, yeminli müşavirlik, mali müşavirlik gibi düşünüldüğünde yetkilendirilmiş ziraat mühendislerini, veteriner hekimleri, gıda mühendislerini, su ürünleri mühendislerini inşallah sahaya salmış olacağız. Böylelikle Bakanlığımızın 5996 sayılı yasaya göre korumakla mükellef olduğu pek çok iş ve işlemi de artık bu meslek gruplarına vermiş olacağız. Bunun çok hayırlı bir şey olacağını düşünüyorum ve meslek insanlarının da kendi mesleklerine sahip çıkmaları adına da çok önemli olduğunu düşünüyorum.”

Zengine 180 milyar TL, çiftçiye 54 milyar TL

Hazine ile Merkez Bankası'nın KKM için ödediği tutarlar katlanarak artarken, borç içindeki çiftçiye ödenen tarımsal desteklerle arasındaki uçurum da büyüyor.

KKM'ye ödenen tutar katlandı, üreticinin eli boş kaldı

Ekonomik krizin getirdiği gelir adaletsizliğinin toplumda yarattığı uçurum devlet desteklerinde de hızlandı. Başta liralasma stratejisi kapsamında açıklanan Kur Korumalı Mevduat (KKM) olmak üzere, çoğunluğunu "5'li çete" diye tabir edilen müteahhitlerin oluşturduğu Kamu Özel İşbirliği projelerinin bütçe üzerindeki yükü ağırlaşırken, üretime ve çiftçiye ayrılan paylarda ise uçurum büyüyor. KKM'ye eylül ayı itibarıyla sadece Hazine'den ödenen tutar 84.9 milyar TL'ye ulaştı. Açıklanmayan Merkez Bankası ödemeleri de dahil edildiğinde bu tutarın 180 milyar TL ile 200 milyar TL arasında olduğu tahmin ediliyor. Diğer taraftan pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşı ile kritik bir noktaya gelen enflasyonla da dikkat çeken tarım üretimine ayrılan destekler ise 2023 için bakanlık tarafından 54 milyar TL olarak açıklandı.

10 AYDA 30.1 MİLYAR ÖDENDİ

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, hububatta mazot ve gübre desteklerinin Mart 2023 yerine, bu yıl içinde başlanmak üzere ödeneceğini aktararak, "2022 yılı tarımsal destekleme bütçemiz 25.8 milyar lira iken bu miktar 2023 yılında yüzde 109 artışla 54

25.10.2022

milyar liraya çıkarılmıştır” açıklamasını yapmıştı. Bütçe gerçekleşmelerine bakıldığında ise ocak-eylöl dönemi arasında tarımsal desteklemeler için merkezi bütçeden ödenen pay 30.1 milyar TL seviyesinde. Sosyal Sigortalar Kurumu verilerine göre kayıtlı çiftçi sayısı ise 477 bin 717'ye kadar düşmüş durumda. Toplam kredi borcu 238.5 milyar TL'ye ulaşan tarım sektörünün takibe düşen kredi tutarı ise 3.4 milyar TL'yi aşmış durumda.

KÖİ projelerine garanti bedelleri katlanıyor

Bütçenin bir diğer ağır yükü olan Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projeleri için 5 yılda 121 milyar TL ödenmişti. Dolarla verilen garantiler nedeni ile bütçede büyük yük oluşturan ve vatandaşın cebinden çıkan ödemeler, her yıl giderek katlanıyor. TBMM'ye sunulan 2023 bütçesine göre ise gelecek 3 yılda bu projeler için ödenecek tutarların her yıl artması ve 373.6 milyar TL daha ödenmesi bekleniyor.

Açlık sınırı 8 bini, yoksulluk sınırı 24 bini aştı

Birleşik Kamu-İş'in 2022 yılının ekim ayına dair açlık ve yoksulluk araştırmasına göre, ekim ayında açlık sınırı 8 bin lirayı aştı, yoksulluk sınırı ise 24 bin 515 lirayı buldu.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu, 2022 yılının ekim ayına dair açlık ve yoksulluk araştırmasının sonuçlarını yayımladı. Birleşik Kamu-İş'in raporuna göre, ekim ayında açlık sınırı 8 bin lirayı aştı. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı ve dengeli beslenmesi için gıda için yapması gereken aylık harcama ekimde 556 lira artırarak 8 bin 223 liraya çıktı. Aynı ailenin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için yapması gereken aylık harcama tutarı ise 24 bin 515 lirayı buldu.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun Ar-Ge birimi KAMU-AR, dört kişilik bir ailenin dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için ideal olarak tüketmesi gereken gıda türü ve miktarlarını esas alarak hesapladığı açlık sınırı ile gıdanın yanı sıra diğer ihtiyaçlarını da insan onuruna yaraşır bir şekilde yoksulluk hissine kapılmadan karşılayabilmesi için yapması gereken gıda dışı harcamaları dikkate alarak hesapladığı açlık-yoksulluk sınırı araştırmasının Ekim 2022 sonuçlarını açıkladı. Açlık ve yoksulluk araştırmasının sonuçlarına göre, temel gıda fiyatlarında yaşanan yüksek artışlar dört kişilik bir ailenin açlık sınırının ekim ayında 8 bin 223 liraya kadar çıkarırken, yoksulluk sınırı da 24 bin 513 liraya kadar yükseldi.

YOKSULLUK SINIRI BİR AYDA 2136 LİRA ARTTI

Açlık sınırı ekimde bir önceki aya göre 556 lira artarken, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama 1580 lira artarak 16 bin 290 liraya yükseldi. Ekimde yoksulluk sınırı önceki aya göre da 2 bin 136 lira arttı. Son bir yılda açlık sınırı 4 bin 515 lira, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise 7 bin 313 lira artarken yoksulluk sınırı ise son bir yılda toplam 11 bin 828 liralık artış gösterdi.

GIDADAKİ ARTIŞ AÇLIĞI DERİNLEŞTİRDİ

Ankara'da en fazla alış-veriş yapılan marketlerden derlenen fiyatlarına göre, sağlıklı beslenebilmek için et- balık- yumurtaya aylık olarak harcanması gereken tutar bir önceki aya göre 38 lira, son bir yılda ise 816 lira artarak bin 861 lira oldu. Kuru bakliyat için yapılması gereken harcama önceki aya göre 4 lira, geçen yılın aynı ayına göre ise 1115 liralık artışla 213 lira oldu.

Süt, yoğurt ve peynir için yapılması gereken harcama ekim ayında bir önceki aya göre 150 lira artarak 2 bin 169 liraya yükseldi. Son bir yıllık dönemde ise 1282 liralık artış oldu. Meyve için harcanması gereken para ekimde 18 lira, geçen yılın aynı ayına göre ise 290 lira artarak 621 lira oldu. Sebze harcaması da ekimde önceki aya göre 207 lira, geçen yılın aynı ayına göre ise 762 lira artarak 1083 lira oldu.

Ekimde, 79 lira artarak 864 liraya yükselen ekmek, un ve makarna gibi ürünler için yapılması gereken harcama son bir yılda 324 lira arttı. Pirinç ve bulgur harcamaları ekimde önceki aya göre değişmezken son bir yılda ise 273 lira artarak 361 liraya yükseldi. Yağ için yapılması gereken harcama ise 2 lira daha artarak 237 lira oldu.

Şeker, bal, pekmez, reçel gibi gıda maddelerine yapılması gereken harcama da ekimde 57 lira artarak 644 lira oldu. Aynı ailenin zeytin için yapması gereken harcama ise ekimde önceki aya göre değişmezken, geçen yılın aynı ayına göre ise 100 lira artarak 170 liraya çıktı.

Yetişkin erkek için 2 bin 800, yetişkin kadın için 2 bin 200, genç için 3 bin ve çocuk için de 1 bin 600 kalori esas alınarak yapılan hesaplamaya göre ekimde açlık sınırı yetişkin erkek için 2 bin 401 lira, yetişkin kadın için bin 885 lira, çocuk için bin 368 lira ve genç için de 2 bin 569 lira oldu.

YAŞAMANIN MALİYETİ 14 BİN 710 LİRA

Yoksulluk sınırının belirlenmesinde gıda dışı gereksinimlerin fiyat artışları da esas alınarak yapılan araştırmaya göre, dört kişilik bir ailenin gıda dışındaki gereksinimlerini yoksulluk hissi duymadan karşılayabilmesi için gereken harcama tutarı da ekimde 244 liralık artışla 14 bin 710 liraya yükseldi.

25.10.2022

Ekimde dört kişinin giyim ve ayakkabı harcamaları 901 liraya, barınma harcamaları 3 bin 264 liraya, ev eşyası harcamaları bin 944 liraya, sağlık harcamaları 637 liraya yükseldi. Ulaştırma harcamaları 3 bin 986 liraya inerken, haberleşme harcamaları 662 liraya, eğlence ve kültür harcamaları 568 liraya, eğitim harcamaları 369 liraya, tatil-otel harcamaları bin 368 liraya ve çeşitli mal ve hizmetlerle ilgili harcamalar ise 961 liraya çıktı.

Banka genel müdürleri Bakan Nebati ile grt

Banka genel müdürleri, dn Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile bir araya geldi. Menkul kıymet tutma zorunluluğu nedeniyle yaşanılan sıkıntılara dikkat çekilen görüşmede banka genel müdürleri, Bakan Nebati'ye 'sistemik risk yaratıldığı' uyarısında bulundu.

Şebnem TURHAN

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati dn banka genel müdürleriyle dn bir araya geldi. Konuya yakın kaynaklardan edinilen bilgiye göre toplantıya Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Mehmet Ali Akben de katılırken Merkez Bankası Başkanı ahap Kavcıoğlu'nun bulunmaması dikkat çekti.

Kaynaklardan edinilen bilgiye göre banka genel müdürleri menkul kıymet tutma zorunluluğu nedeniyle yaşadıkları sıkıntılara işaret ederken Bakan Nebati'ye 'sistemik risk yaratıldığı' uyarısında bulundu.

Konuya yakın kaynaklar banka genel müdürlerinin yüksek enflasyon ortamında dk faizli Hazine kağıtlarını bilançoda tutmanın riskine dikkat çekti.

Banka genel müdürleri toplantıda TL mevduat çekmenin politika faizindeki indirimlerle daha da gçletiğini dile getirirken kaynakların verdiği bilgiye göre KKM'nin faizinde de d yaşandığı için yatırımcının mevduata geçmesinin beklenmediğini de kaydetti genel müdürler.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: TOGG, 29 Ekim'de banttandır indirilecek

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kabine Toplantısı sonrası yaptığı açıklamada "Yarın Cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut projesinin ilk temel atma törenini gerçekleştireceğiz. 29 Ekim'de TOGG'un banttandır indirilme törenine katılacağız." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısı sona erdi. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki toplantı 3 saat 40 dakika sürdü.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle:

"Bartın'daki maden faciasında 41 madencimizi şehit verdik. Diyarbakır programını iptal ederek bölgeye gittik. Ülkemizin bir daha bu felaketlere maruz kalmaması için gereken çalışmaları yürütüyoruz. Hedefimiz bu yıl sonuna kadar çırak usta ve kalfa olarak mesleki eğitim merkezlerinde yetişmesidir.

Tüm madenlerin durumları baştan sona gözden geçirilecek Kasım ayında yıl sonu hedefimize ulaşacağımız ve sonrasında hedefimizi geçeceğimiz anlaşılıyor. Kazayla ilgili her konu araştırılıyor. Gerekenin yapılacağından kimsenin şüphesi olmasın.

Amasra'dan alınan dersler ışığında ülkemizdeki tüm madenlerin durumları baştan sona gözden geçirilmektedir.

25.10.2022

Azerbaycan ile ilişkilerimizi yeni bir seviyeye çıkardık. Azerbaycan'ın azad olan topraklarında inşaa edilen havalimanlarını stratejik hamleler olarak görüyoruz. Mayınların temizlenmesi projesini de hızlandırma kararı aldık.

Kardeşlerimizle ilişkilerimi güçlendiriyoruz. Kimlikle seyaheti de mümkün kıldık. Azerbaycan-Türkiye Üniversitesi'nin temellerini atma noktasına geldik.

Binali Yıldırım, Şamil Ayrım ve Oğuzhan Demirci'nin yaralandığı kaza hepimizi derinden üzdü. Bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

TOGG 29 Ekim'de banttın iniyor

Yarın Cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut projesinin ilk temel atma törenini gerçekleştireceğiz. 29 Ekim'de TOGG'un banttın indirilme törenine katılacağız.

Ülkemizde halen faaliyette olan 330 Aile Destek Merkezi sayımızı 656'ya, 47 Sosyal Dayanışma Merkezi sayımızı 116'ya çıkartıyoruz.

Bakanlarımıza, Tabipler Birliğı başta, meslek örgütlerinde yeni bir yapıya geçilmesine yönelik mevzuat çalışmalarının hızlandırılması talimatını verdim.

Tabipler Birliğı Başkanı ile ilgili yargı harekete geçmiştir. Bu ismin (Türk Tabipleri Birliğı) gerekirse yasal düzenlemeyle değıştirilmesini sağlayacağız."

CHP'den Togg açıklaması

Öztrak, Kılıçdaroğlu'na gönderilen Togg davetiyle ilgili, "Doğru yapılan, iyi yönetilen her projenin destekçisi olduğumuzu daha önce söylemiştik. Bu davet, şirket yönetiminden gelseydi seve seve katılır, seri üretim bandından incek ilk aracı da ayakta alkışlardık ancak Erdoğan ve şürekası bu özel girişimin gerçekleştirdiği özel günü, projeyi siyasi şova dönüştürme gayreti içinde." dedi.

CHP Merkez Yönetim Kurulu (MYK), Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu başkanlığında toplandı.

Toplantı devam ederken açıklamada bulunan CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Faik Öztrak, bu toprakların görüp yaşadığı en büyük devrimin, Cumhuriyet ve onun devrimleri olduğunu belirtti.

AK Parti'nin önde gelen siyasetçilerinin Cumhuriyet ile ve Cumhuriyet devrimleriyle kavgalı olduğunu savunan Öztrak, AK Parti Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ın açıklamalarını eleştirdi.

Öztrak, "Teamüllere göre Parti Genel Başkanının, parti sözcüsünün, grup başkanvekillerinin sözleri partiyi bağlar. Bu sözler, Erdoğan'ı da bağlar. Erdoğan çıksın, bu sözlerin neresinde olduğunu millete bir söyleyiversin. Bu, sizin ve partinizin resmi görüşü müdür? Cumhuriyetimizin kazanımlarıyla sorunları olanlar devrimci olamaz. Olsa olsa devrimlerin kazanımlarını yok etmek isteyen bozguncular ve karşı-devrimciler olur." diye konuştu.

"Kapımızda büyük bir süt ve süt ürünleri krizi bekliyor"

Hükümetin ekonomi politikasını eleştiren Öztrak, geçen yıl eylül ayında hayata geçirilen ekonomik model nedeniyle Türk lirasının dolar karşısında en fazla değer yitiren para birimi olduğunu söyledi.

Faik Öztrak, enflasyonun milleti ezdiğini, savaşın olduğu Ukrayna'da enflasyonun yüzde 25, Rusya'da yüzde 14, Türkiye'de ise yüzde 84 olduğunu kaydetti.

Dünyada gıda enflasyonunun hızla gerilediğini, Türkiye'de ise çok yüksek olduğunu ve hala arttığını belirten Öztrak, vatandaşın pazarda tezgaha, markette raflara yaklaşamaz hale geldiğini söyledi.

Üreticilerin, çiftçilerin üretim maliyetlerinin de arttığını söyleyen Öztrak, "Çiftçiye bu girdi artışlarını telafi edecek doğru dürüst destek lazım ama veren yok." dedi.

Besicinin, süt üreticisinin de bir türlü belini doğrultamadığını dile getiren Öztrak, "O halde yapılacak bellidir. Ya yem maliyetlerini düşürecekler ya da süt üreticisine desteği artıracaksınız. İşte bugün bu yapılmadığı için süt veren inekler kesime gidiyor. Kapımızda da büyük bir süt ve süt ürünleri krizi bekliyor." ifadesini kullandı.

Öztrak, et üreten besicilerin de perişan olduğunu, yem maliyetlerinin et üreticisinin de canını yaktığını söyledi.

Amasra'da maden ocağındaki patlama

Amasra'da 41 maden işçisinin hayatını kaybettiği patlamayla ilgili hazırladıkları rapora değinen Öztrak, raporda, Amasra'daki madende Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 4 Ekim 2022 ile 11 Ekim 2022 tarihlerinde denetim yapıldığının ifade edildiğini belirtti. Öztrak, bu denetimle ilgili kimsenin kamuoyuna bilgi vermediğini öne sürerek, "Bu denetimde hangi eksik ya da hatalar tespit edildi?" sorusunu yöneltti.

"Şartlar ne olursa olsun umutsuzluğa hiç yer yok"

Öztrak, Türkiye'de döviz, kredi, mevduat, tahvil piyasasında denge ve istikrarın kalmadığını belirterek, şöyle konuştu:

"Orta Vadeli Programa göre bu yıl ortalama dolar kuru 16 lira 62 kuruş, gelecek yıl ise 21 lira 52 kuruş olacakmış. Böyle bakarsak dolar, Türk lirası karşısında, 2023'te yüzde 29,5 değer kazanacak. Faiz şu anda yüzde 10,5, tabela faizi. Kasımda yüzde 9'a ineceğini sağır sultan duydu. Gelecek yılın tamamında da böyle tutulacakmış. Bu durumda, Kur Korumalı Mevduattan, Hazine ve Merkez Bankasına binecek yük 20,5 puan. Yani mevcut 1 trilyon 400 milyar liralık Kur Korumalı Mevduat stoku hiç artmazsa kamuya binecek yük 296 milyar lira. Bunun 142 milyar lirası Hazinesin sırtına, geriye kalanı da Merkez Bankasının sırtına. 2023 bütçesinde kur korumalı mevduat için Hazinesin ayırdığı ödenek ne kadar? Sadece 25 milyar lira. Yani şu

anda olası yükün altında biri. Bu 2023 bütçesinin gerçeklikten ne kadar kopuk, tutarsız ve samimiyetsiz olduğunu göstermeye yeter de artar bile."

Ekonominin, herhangi bir ters dalgaya karşı hiçbir zaman olmadığı kadar savunmasız kaldığını söyleyen Öztrak, "Milletin masasında bir araya gelen altı partinin ekonomi kurmayları, bundan önceki birçok krizde yaptıkları gibi Türkiye'yi içine düşürdüğü bu çukurdan çekip çıkaracak programı, reçeteyi birlikte yazıyor. Şartlar ne olursa olsun umutsuzluğa hiç yer yok." şeklinde konuştu.

"Togg hepimizi gururlandıran bir özel kesim girişimidir"

CHP Sözcüsü Faik Öztrak, açıklamasının ardından basın mensuplarının sorularını yanıtladı.

"CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı adaylığına yönelik açıklama yaptı. Bu açıklamalar adaylık sinyali mi?" sorusuna Öztrak, "Aslında bu yorumu ilk yapan Erdoğan. Biz Erdoğan'ın korkusunu ve telaşını anlıyoruz ama biraz daha sabredecek. Kendisi de milletimizle birlikte aynı anda altı genel başkanın ağzından 13'üncü cumhurbaşkanının ismini duyacak." yanıtını verdi.

Faik Öztrak, "Cumhurbaşkanı Erdoğan, başörtüsüyle ilgili anayasa çalışması konusunda referandum çağrısı yaptı. Değerlendirmeniz nedir?" sorusu üzerine, "Ne referandumu? Biz bir kanun teklifi vermişiz açık. Kadınların giyim kuşamı üzerinden ellerini çekmeye razılsa başka hesaplar peşinde koşmuyorlarsa kanun teklifimizi desteklesinler. Referandumla milletimizi yormasınlar." diye konuştu.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu ve İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in, Togg için 29 Ekim'de yapılacak törene davet edildiğine ve katılım durumuna ilişkin bir soruya da Öztrak, şu yanıtı verdi:

"Togg Türkiye'nin mobilite teknolojilerinde söz sahibi bir ülke olması için doğru zamanda yola çıkmış, hepimizi gururlandıran bir özel kesim girişimidir. Doğru yapılan, iyi yönetilen her projenin destekçisi olduğumuzu daha önce söylemiştik. Bu davet, şirket yönetiminden gelseydi seve seve katılır, seri üretim bandından incek ilk aracı da ayakta alkışlardık ancak Erdoğan ve şürekası bu özel girişimin gerçekleştirdiği özel günü, projeyi siyasi şova dönüştürme gayreti içinde. Davetin saraydan gelmesi, bakanlığın sanki özel bir şirketin kurumsal birimi gibi davranması, bu örnek projeyi siyasileştirme çabasından başka bir şey değildir. İktidar bu yaklaşımıyla en büyük zararı da özel kesim girişimi olan Togg'a vermektedir. Bu sebeplerle davete Sayın Genel Başkanımızın katılmayacağını ancak en kısa sürede Togg'u yerinde ziyaret edeceğini kamuoyuna duyurur, Togg'a başarılı lansman dileriz."

Zeytin ve zeytinyağında rekor üretim

Ali Ekber YILDIRIM

25 Ekim 2022 Salı

Avrupa'da son 500 yılın en kurak yılı yaşanıyor. Birçok üründe olduğu gibi Avrupa'da zeytinde de üretimin düşmesi bekleniyor. Dünyanın en büyük zeytin ve zeytinyağı üreticisi İspanya'da üretimin yüzde 40 azalacağı tahmin ediliyor. Benzer bir düşüş İtalya'da da var.

Türkiye'de ise tam tersine bu yıl zeytin ve zeytinyağında tüm zamanların en yüksek üretimi olacağı tahmin ediliyor. Avrupa'da zeytin ve zeytinyağı üretiminin yüzde 40 seviyesinde azalması Türkiye, Tunus gibi ülkelerdeki zeytinyağına ciddi bir yönelme olacağını gösteriyor. Bu nedenle Türkiye'de üretim çok yüksek diye fiyatların düşmemesi gerekir. Çünkü ürüne talep yüksek olacak.

Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin koordinatörlüğünde zeytin ve zeytinyağı rekolte çalışmaları tamamlanarak Tarım ve Orman Bakanlığı'na sunuldu. Bakan Vahit Kirişçi'nin bugün yarın bu rekolteyi açıklaması bekleniyor.

Sezonlar	Zeytin (1 Ekim 2020-30 Eylül 2021)			Zeytin (1 Ekim 2021-30 Eylül 2022)		
	Zeytinyağı (1 Kasım 2020-30 Eylül 2021)			Zeytinyağı (1 Kasım 2021-30 Eylül 2022)		
Ürün Adı	Miktar (Kg)	Tutar (FOB/\$)	Birim fiyat (FOB) \$/Kg	Miktar (Kg)	Tutar (FOB/\$)	Birim fiyat (FOB) \$/Kg
Siyah Zeytin	67.069.306	114.159.461	1,7	79.344.349	124.281.435	1,56
Yeşil zeytin	21.304.069	35.830.622	1,68	30.235.068	48.272.602	1,59
Toplam zeytin	88.373.375	149.990.084	1,7	109.579.418	172.554.038	1,57
Zeytinyağı	40.844.412	124.129.990	3,04	52.133.062	179.035.627	3,42

*Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri

SEZON	Ambalaj şekli	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/Kg	\$/ Pay (%)
2020/2021 01.11.2020- 30.09.2021	Dökme	18.534.879	50.426.207	2,72	41
	Varili	2.231.596	6.566.517	2,94	5
	Kutulu	20.077.937	67.137.266	3,34	54
	TOPLAM	40.844.412	124.129.990	3,04	100
2021/2022 01.11.2021- 30.09.2022	Dökme	23.073.215	73.254.250	3,18	41
	Varili	2.557.873	7.791.757	3,05	4
	Kutulu	26.501.974	97.889.620	3,69	55
	TOPLAM	52.133.062	17.035.627	3,43	100

*Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri

Yeterli üretim var, ihracat kısıtlaması olmamalı

Rekolte tespit çalışmalarının çok iyi geçtiğini belirten Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Mustafa Tan ile konuştum. Rakamları bakanlığın açıklayacağını belirten Mustafa Tan genel olarak şu değerlendirmeyi yaptı: “Rekolte çalışmaları tamamlandı. Tarım ve Orman Bakanlığımız en kısa sürede açıklayacak. Bakanlık açıklamadan rakam vermemiz doğru değil. Fakat şunu söyleyebiliriz ki, üretim çok iyi, rekor bir üretim bekleniyor. Kalite ile ilgili bir sıkıntı yok. Hem ihracatta hem de iç piyasaya yetecek kadar zeytinyağımız olacak. Bu nedenle üretim ve kalite ile ilgili bir sıkıntı yok. Bu kadar yüksek bir rekolte olunca ihracatta da bir kısıtlama olmaması gerekiyor. Üretici maliyetleri çok yüksek olduğu için mutlaka pirim desteğinin artırılması gerekiyor. 2022 Tarımsal Destekleme Kararnamesi’nde zeytinyağı destekleme primi 80 kuruş olarak kaldığını herhangi bir artış yapılmadığını gördük. Ama bir ara çözümlerle bu destek artırılabilir. Mutlaka artırılması da gerekir.”

Maliyetler çok arttı

Zeytin hasadının başladığını ve bu yıl üretim maliyetlerinin çok yüksek olduğunu belirten Mustafa Tan: “Hasat dönemi başladı. Ama henüz bir yoğunluk yok. Şu anda hasadın maliyeti litrede 50 lirayı buluyor. Toplam maliyet ise 100 lira civarında. Dünyadaki fiyatlarda da yükselme var. İtalya’da zeytinyağının litresi 4,9-5 Euro seviyesinde. Hasat konusunda henüz yoğunlaşma yok. Kimse zeytin toplamıyor. Ama maliyetlerdeki artış herkesi zorlayacak. Geçen sene zeytin toplayan kadınların günlük yevmiesi 100 liraydı, bu sene 275 lira. Erkek işçi yevmiesi geçen sene 200 liraydı bu sene 375 lira. Zeytinde kilo başına dokuz 10 lira işçilik maliyeti tutuyor, zeytinyağında litre başına 50 lira yapıyor. Şu anda dana zeytine ortalama 11 lira fiyat olduğu konuşuluyor. Zeytine bu fiyatı vermek insanların akıyla alay etmektir. Fiyat mutlaka yükselecektir. Ayçiçeği yağının piyasada litresi 50 liradan satılıyorsa zeytinyağı bunun en az üç katı olması gerekir. Artan maliyetlerle zeytinyağının 5 litresi bu yıl 750 lirayı hatta 1000 lirayı bulabilir. “ dedi.

Avrupa’nın kaybı Türkiye için fırsat

Avrupa’da yaşanan aşırı sıcaklar ve kuraklık zeytinyağı üretimini olumsuz etkiliyor. Geçen hafta Fransa’da Sial Gıda Fuarı’na giden ihracatçı dostum Cemil Gökçen, fuarda İtalyan ve İspanyol firmalarla konuştuğunu ve her iki ülkenin de üretimde yüzde 40 oranında kayıp beklediklerini söyledi. Avrupa’da üretimin azalması Türkiye için tabii ki önemli bir fırsat. Çünkü, Türkiye’de ise tam tersine bu yıl tüm zamanların rekor üretimi gerçekleşecek. Üretim konusunda kiminle konuşsak rekor üretim olacağını söylüyor. Genel beklenti zeytinyağında 350-400 bin tonluk üretim olacağı yönünde.

Avrupa’dan Türk zeytinyağına bir talep var. Bu talep iyi değerlendirildiği takdirde üretimin yüksek olmasına rağmen bu yıl aslında fiyatlarda da bir düşme olmaması gerekiyor. Tam tersine fiyatın artması bekleniyor. Çünkü maliyetler çok arttı.

Süreç iyi yönetilirse ihracatta rekor kırılabilir

Zeytinyağı piyasasını yakından izleyen ve sektörde yıllardır yer alan Ali Nedim Güreli, 1976 yılından bu yana sektörün içinde olduğunu ve bugüne kadar bu kadar yüksek rekolte görmediğini söylüyor. Güreli, zeytinyağında bu sene 350- 400 bin ton üretim olacağını belirterek, 2000'lerin başında 90 milyon olan zeytin ağacı sayısının 190 milyona çıkmasının bunda rol oynadığını söylüyor. Güreli: "Daha önce en yüksek rekolte 240 bin ton oldu. O dönemde de biz ihracatta rekor kırdık. Bu sene bu üretim artışı ile birlikte ihracatta ciddi artış olacak. Bu yıl 40-45 bin ton olan ihracat 100 bin tonun üzerine çıkması beklenebilir. Bu da en az 500 milyon dolarlık döviz girdisi demek.

Rekoltenin yüksek olmasına rağmen fiyatlarda gerileme olmayacağını, doğru bir politika ile Türkiye'nin yakaladığı fırsatı iyi değerlendirebileceğini vurgulayan Güreli: "İtalya, İspanya ve Yunanistan'ın üretimi Avrupa Birliği'nin ihtiyacını ancak karşılayabilir. İhracat için Tunus ve Türkiye'nin ürettiği yağ daha ön plana çıkacak. Bu yağa talep artacak. Süreç iyi yönetilirse yüksek rekolteye rağmen fiyat düşmez" diyor.

Zeytinyağında en büyük ithalatçı Amerika

Uluslararası Zeytin Konseyi verilerine göre, 2021-2022 sezonunda dünya zeytinyağı ithalatında yüzde 1,5 oranında, sofralık zeytin ithalatında ise 3,2 oranında düşüş kaydedildi.

Dünyada zeytinyağı ithalatının yaklaşık yüzde 80'nini 8 ülke gerçekleştiriyor. Bu ülkeler arasında yüzde 35 pay ile ABD ilk sırada. İkinci sırada yüzde 17 pay ile Avrupa Birliği var. Brezilya yüzde 8, Japonya yüzde 6, Kanada yüzde 5, Çin yüzde 4, Avustralya yüzde 3, Rusya yüzde 2 ile sıralanıyor. Toplamda 785 bin ton ithalat yapılıyor.

Sofralık zeytinde Türkiye 3. sırada

Sofralık zeytin üretiminde Türkiye'nin yıllık üretimi ortalama 400 bin ton civarında. Bu üretimle İspanya ve Mısır'dan sonra üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye bu üretimin yıllık ortalama 325 -350 bin tonunu kendisi tüketiyor. Yılda 60-70 bin ton ihracat gerçekleştiriyor.

Zeytin üretiminde dünyadaki verilere bakıldığında Uluslararası Zeytin Konseyi'nin 2021-2022 sezonu verilerine göre, İspanya 645 bin tonla ilk sırada. Avrupa Birliği'nin toplam üretimi 896 bin ton. Mısır'ın üretimi 500 bin ton. Cezayir'in üretimi ise 326 bin ton.

Özetle zeytin ve zeytinyağında rekor üretimin olduğu ama aynı zamanda Avrupa'daki kuraklık nedeniyle bu yüksek üretimin fırsata çevrilebileceği bir yıl olarak görülüyor. Elbette tüketiciyi de unutmamak gerekiyor. Alım gücü düşen tüketicinin zeytinyağı ve diğer yağları almakta zorlanacağını da belirtmek zorundayım.

Verilerle dünyada ve Türkiye’de zeytinyağı

- Uluslararası Zeytin Konseyi’nin verilerine göre, 2021- 2022 üretim sezonunda Avrupa Birliği’nin (28 ülke) toplam zeytinyağı üretimi 1 milyon 974 bin ton olarak gerçekleşti.
- Üretimde İspanya 1 milyon 300 bin ton ile ilk sırada. İtalya’nın üretimi 315 bin ton, Yunanistan’ın 225 bin ton ve Portekiz’in 120 bin ton.
- Avrupa Birliği’nin toplam ithalatı ise 210 bin ton. Tüketimi 1 milyon 505 bin ton. İhracatı ise 130 bin ton.
- Diğer üretici ülkelere baktığımızda Fas, üretim 200 bin ton, ithalat 4 bin ton, tüketim 150 bin ton ve ihracat 28 bin ton.
- Suriye’nin üretimi 105 bin ton. İthalatı yok. Tüketimi 93bin ton, ihracatı da 15 bin ton olarak görünüyor.
- Tunus’un zeytinyağı üretimi 240 bin ton, tüketimi 30 bin ton, ihracatı ise 200 bin ton seviyesinde.
- Türkiye’nin 2021-2022 sezonunda zeytinyağı üretimi 227 bin 500 ton. İthalatı yok. İhracatı 46 bin ton, tüketimi ise 170bin ton.
- Toplamda dünya zeytinyağı üretimi 3 milyon 98 bin ton, ithalat 1 milyon 211 bin ton tüketim ise 3 milyon 214 bin ton. İhracat 1 milyon 189 bin ton.

KKM'de çözüme olur mu, olursa para nereye gider?

Alaattin AKTAŞ

25 Ekim 2022 Salı

✓ KKM'nin getirisi azaldıkça acaba tasarruf sahibi sistemden çıkmayı düşünür mü?

✓ Daha da önemlisi sistemden çıkış hızlanırsa para nereye gider?

✓ KKM'de yaşanabilecek bir çözülmeye karşı faiz tavanı kaldırılabilir mi?

Dünkü konuya devam edelim... Dünkü yazımda kur korumalı mevduatta Hazine ve Merkez Bankası'nca ödenen kur farkının giderek azaldığına dikkat çekmiştim. Her ne kadar KKM faizi düşüyordu ve bu durum söz konusu kurumlara daha fazla kur farkı yükü binmesi demektir ama diğer yandan kur artışı hatırı sayılır ölçüde durdurulduğu için "**kur artışı-faiz**" makası daralıyor, bu da kur farkı ödemesinin azalmasını sağlıyordu. Önümüzdeki birkaç günde dövizde olağandışı bir hareket yaşanmazsa KKM'de şimdiye kadarki en düşük kur farkı da ekim ayında ödenecekti.

Dünkü yazı ağırlıklı olarak bu farkı ödeyen Hazine ve Merkez Bankası açısından olan duruma ilişkindi. Hesap sahiplerinin yaklaşımına da özet olarak değinmiştim.

Bugün son gelişmeler karşısında hesap sahiplerinin nasıl bir tutum takınabilecekleri konusuna odaklanmak istiyorum.

Şu kesin ki kur korumalı mevduatta yeni bir döneme gelindi. Bu uygulamaya TL yatırarak girenler farklı bir hesap yapacak, dövizden dönüşümle hesap açtıranların da farklı bir hesabı olacak.

Koşullar bir tercihte bulunmayı zorunlu kılacak gibi... Öncelikle "**Kur korumalı mevduatta kalmalı mı, yoksa çıkmalı mı**" sorusuna yanıt aranacak. Sistemde kalınırsa zaten sorun yok; ama çıkma kararı verilirse nereye gidilecek, ele geçecek para ne yapılacak?

MEVDUAT FAİZİ DE, DÖVİZ FAİZİ DE GÖZ KIRPIYOR!

14 Ekim'de 1 trilyon 443 milyar lira olan toplam kur korumalı mevduat hesabının 692 milyar lirasını TL cinsinden açılanlar oluşturuyor. Aslında 692 milyar lira TL'de dururken “**döviz gider**” kaygısıyla “**yerinden edilmiş**” ve “**liralasma**” adı altında “**dolarlaştırılmış**” bir para.

KKM'ye yatırılan 692 milyar lira bugüne kadar kur artışı sayesinde dövizin getirisine alıştı. Ama kur artık pek artmazsa, ki son dönemde artmıyor, ne olacak?

Hesap sahipleri oturup şu hesabı yapacak:

■ **Kur yeniden artmaya başlar, ben yine KKM'de durayım.**

■ **Bu kurun artacağı yok, döviz baskı altında tutuyorlar, en iyisi çıkmak.**

Sorun, KKM'den çıkışı neyin körükleyeceği... Tamam, kur artışının yavaş olması bunun temel nedeni ama tasarruf sahibi sistemden çıkmadan önce eline geçecek parayla ne yapacağını elbette düşünecek.

Dövizden umudunu kesip sistemden çıkacak olanlar belli ki KKM'nin yüzde 13.5'e inen, kasımda da muhtemelen yüzde 12'ye inecek olan faizinden hoşnut olmadıkları için bu yolu tercih edecek. Çünkü bankaların mevduat faizi artık çok daha yüksek.

Merkez Bankası verilerine göre 14 Ekim itibarıyla tüm bankalar ortalamasında üç ay vadeli mevduatın ortalama faizi yüzde 19.23 düzeyinde. Bu vade görünürde üç ay, 32 günlük vadeyle aslında bir ay tutulan paraya üç aylık vade faizi uygulanmış oluyor.

Kaldı ki bu ortalama bir oran. Bazı bankalarda faiz yüzde 25'e kadar çıkıyor.

KKM'nin faiz yüzde 13.5, piyasadaki faiz yüzde 25 dolayında...

Halen KKM'de olan tasarruf sahiplerinin bir kısmı acaba kurun artmayacağına kanaat getirip yüzde 13.5 (kasımda yüzde 12) faiz yerine çok daha yüksek faiz elde etmek için sistemden çıkar mı?

Döviz geçiş de olabilir

Kur korumalı hesabı varken sistemden çıkarak döviz alıp bunu bir köşeye koymak yapılacak en anlamsız hareket. Zaten KKM'de dövizin getirisi garanti.

Ama KKM'den çıkıldığında ele geçecek parayla alınacak döviz vadeli yatırılırsa iş değişiyor.

Bir süre öncesine kadar bankalar döviz hesaplarına neredeyse hiç faiz vermiyordu. Ama ya şimdi?

25.10.2022

Yine Merkez Bankası verileri, yine 14 Ekim'deki durum...

Dolar da bir aya kadar vadeliye yüzde 3.09 faiz veriliyor.

Euro da ise faiz uzun vadede daha yüksek; altı ay vadeliye yüzde 2.30 faiz uygulanıyor.

Bu oranlar da tüm bankaların ortalaması, dolayısıyla ortalamanın üstünde faiz veren bankalar da var.

Ancak bazı bankaların döviz hesaplarına yüksek faiz vermek için paranın önce bir süre KKM'de tutulmasını ya da paranın bir kısmının KKM yapılmasını şart koştukları da biliniyor.

DÖVİZ DÖNÜŞÜMLÜ HESAPLARDA DA ÇÖZÜLME İHTİMALİ VAR

Döviz tevdiat hesabından dönüşümlü açtırılan kur korumalı mevduat hesaplarının tutarı 14 Ekim itibarıyla 742 milyar lira. Bu hesapların önemli bir kısmının sağlanan avantajlar dolayısıyla tüzel kişilere ait olduğu tahmin edilmekle birlikte bu konuda detaylı veri bulunmuyor.

Tüzel kişiler elde ettikleri avantajları yitirmemek için sistemde kalmaya devam edeceklerdir. Ancak döviz hesabını bozarak sisteme giren gerçek kişilerin böyle bir durumu yok. Aslında döviz hesabı olan birinin bu hesabını TL'ye çevirip KKM'ye girmiş olmasını anlamak da zor ya, neyse...

Dövizden dönüşümlü KKM hesabı açtıranların artı hiçbir getirisi bulunmuyor. Örneğin 1.000 dolarlık döviz hesabını KKM yapan biri, vade bitiminde yine 1.000 dolar alacak. Ama eğer vade boyunca kur artışı o dönemdeki faiz getirisinin altında kalırsa faiz farkı alma hakkı doğacak.

Kur korumalı hesaba 1.000 dolarla girdiniz ve kur faizden fazla arttığı sürece hep 1.000 dolarınız olacak. Peki bu parayı sistemden çıkarıp yine dolar cinsinden ama bankada vadeli mevduat olarak tutarsanız... En azından faiz alacaksınız.

Döviz hesabını TL'ye çevirip KKM'ye girmek zaten pek anlamlı değildi. Şimdi döviz hesaplarına eskisine göre yüksek sayılabilecek bir faiz verildiğine göre KKM'den bu faizden yararlanmak için çıkış yaşanabilir.

KKM'den çıkış olmasa bile bundan sonra sisteme girecekler herhalde iki kere düşünecektir.

ÇÖZÜLMEMEYE ÇARE OLARAK FAİZ TAVANI KALDIRILIR MI?

KKM, kur artışına karşı iktidarın can simidi! Eğer sistemden kayda değer ölçüde çıkış yaşanır ise tasarruf sahibinin tutmanın iki yolu var:

Birincisi; kur biraz bırakılır ve yine iyi bir getiri sağlanır. Bu pek tercih edilecek yol değil.

İkincisi; faizde tavan kaldırılır ya da politika faizi artı üç puan olan tavan bir şekilde yukarı çekilir. Örneğin politika faizi artı beş puan denilebilir. Ancak, bu faiz artırımını gibi okunacağı için bundan kaçınılır ve politika faiziyle olan bağ tümüyle koparılabilir. Ama bunun da sakıncaları var.

Bankalar ucuz kaynak bulmaya devam etmeli; etmeli ki gidip Hazine kağıdı alsınlar. Bankalar örneğin yüzde 30'a mal ettikleri parayla düşük faizli Hazine kağıdı alamazlar ki. Dolayısıyla bankaların ucuz para kapısı kapatılmamalı. İşte o kapıların en önemlisi de kur korumalı mevduatın düşük faizi.

En azından şimdiye kadar faizin çok çok üstünde olan kur artışından kaynaklanan milyarlarca liralık farkı niye ödüyoruz! Hatırlayalım; Hazine'nin yedi ayda ödediği kur farkı 85 milyar lira!

Bu arada dikkatinizi çekiyordur, geçen yıllarda bankalara nasıl da yüklenilir, "**Bu kadar kar etmesinler**" diye demeç üstüne demeç verilirdi. Oysa şimdi bankalar rekor kar açıkladığı halde "**Bankalar çok kar ediyor**" diyen kimse yok.

Neden? Çünkü bankalar kar etsin ki Hazine rahat borçlanabilsin, çarklar dönsün...

Abdulkadir Selvi

Millet İttifakı için tehlike çanları çalıyor

Bir süre önce Millet İttifakı'nın eski cazibesini kaybettiğini belirterek "Ruhu yok" demiştim. Areda-Survey'in eylül ayı araştırmasını inceleyince Millet İttifakı'nın artık muhalefette de umut olma özelliğini kaybetmeye başladığını gördüm.

Millet İttifakı'nın iki büyük partisi arasında eylül ayında iki ciddi kriz yaşandı.

1- Gürsel Tekin'in "HDP'ye bakanlık verilebilir" önerisiyle yaşanan HDP krizi.

2- Bülent Kuşoğlu'nun, Kılıçdaroğlu ortak cumhurbaşkanı adayı olmazsa Millet İttifakı'nın dağılacağı tehdidi.

Meral Akşener, Kuşoğlu'nun çıkışına, "Noter değiliz" diye yanıt verdi. HDP konusunda ise "HDP için bizi engel gören varsa biz o masadan kalkarız, HDP oturabilir" diye rest çekti.

AKŞENER 6'LI MASA'DA KONUŞMUŞ

Bu arada 2 Ekim tarihinde Kılıçdaroğlu'nun ev sahipliğinde yapılan 6'lı Masa toplantısında Akşener'in, HDP konusundan duyduğu rahatsızlığı dile getirdiği söyleniyor. Akşener'in, "HDP'nin masada yer almasını istiyorsanız biz HDP'nin olduğu masada oturmayız. Biz masadan kalkarız, HDP oturur" dediği ifade ediliyor. Akşener'in eleştirileri karşısında Kılıçdaroğlu'nun dinlemekle yetindiği ve yanıt vermediği söyleniyor.

GÜVEN SARSILYOR

6'lı Masa'nın önünde çok ciddi sorunlar duruyor. Henüz cumhurbaşkanı adayını belirlemediler. Küçük partilerin seçimlere nasıl gireceği konusunda bir ilerleme

sağlayamadılar. Muhalefete olan güven şimdiden sarsılmaya başladı. Eğer bir de cumhurbaşkanlığı krizi yaşatırlarsa o zaman 6'lı Masa'ya olan güven dip yapabilir.

6'LI MASA DAĞILIR MI?

Prof. Dr. Ömer Çaha'nın koordinatörü olduğu Areda-Survey'in 26-29 Eylül tarihleri arasında 2 bin kişi üzerinde yaptığı araştırma, 6'lı Masa'nın geleceği konusunda ciddi soru işaretlerinin oluştuğunu ortaya koydu.

"Altılı Masa'nın geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna ankete katılanların yüzde 31.4'ü seçime kadar varlığını sürdürür, sonrasında dağılır yanıtını verirken, seçimden önce dağılır diyenlerin oranı yüzde 28.5 çıktı. Seçimden sonra varlığını hep sürdürür diyenler ise yüzde 40.1'de kaldı.

ORTAK ADAY ÇIKARABİLECEKLER Mİ?

6'lı Masa'nın ilk toplantısından bu yana cumhurbaşkanı adayı kim olacak tartışması yapıldı. Ekrem İmamoğlu mu, Mansur Yavaş mı yoksa Kemal Kılıçdaroğlu mu sorusu soruldu ama bir aday çıkarılmadı.

Areda-Survey'in anketinde "6'lı Masa ortak aday çıkarabilecek mi?" diye sorulmuş. Ankete katılanların yüzde 52.1'i "Hayır" yanıtını verirken, "Ortak aday çıkaracak" diyenlerin oranı yüzde 47.9'da kalmış. Oysa mart ayında yapılan ankette ortak aday çıkarılacağını düşünenlerin oranı yüzde 72.2 seviyesindeydi.

EKONOMİK SORUNLARI KİM ÇÖZER?

Artık söylemekten dilimde tüy bitti. Ekonomik sıkıntının yaşandığı bir dönemde "Ekonomiyle ilgili sorunları kim çözer?" sorusuna verilen yanıt, muhalefet açısından ibret verici.

Sadece Areda-Survey'in araştırmasında değil, bağımsız birçok anket firmasının araştırmasında aynı sonuç çıkıyor. Halk en önemli gündem maddesi olarak ekonomiyi, hayat pahalılığını ve enflasyonu gösteriyor. Ama bu sorunu kim çözer diye sorduğunuzda "Muhalefet çözer" demiyor. Çünkü muhalefet güven vermiyor.

Yusuf Akın'ın genel müdürü olduğu Areda-Survey'in araştırmasında, "Mevcut ekonomik sorunları hükümet mi çözer, muhalefet mi?" diye sorulmuş. Ankete katılanların yüzde 32.8'i "Muhalefet çözer" derken, "İktidar çözer" diyenlerin oranı ise yüzde 47.4'e ulaştı. "Hiçbiri çözemaz" diyenler ise varlığını sürdürerek yüzde 19.8 çıktı. Oysa muhalefet çözer diyenlerin oranı ocak ayında yüzde 42.3 seviyesindeydi.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNDE HANGİ İTTİFAK ÖNDE?

Şimdi geldik anketin cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili bölümüne. İki aşamalı olarak sorulmuş. İlk bölümde, "Bugün cumhurbaşkanlığı seçimi olsa hangi ittifaka oy verirsiniz?" diye sorulmuş.

Ankete katılanların yüzde 48.8'i Millet İttifakı'nın adayına oy vereceğini söylerken, Cumhuriyet İttifakı diyenlerin oranı yüzde 51.2 oranına ulaştı. Bu oran şubat ayında birbirine çok yaklaştı. Şubat ayında Millet İttifakı diyenler yüzde 49.7'yken Cumhuriyet İttifakı diyenlerin oranı yüzde 50.3 çıkmıştı. İki ittifak arasındaki fark 0.6 seviyesine kadar gerilemişti. Ancak geçen süre zarfında Millet İttifakı gerilerken, Cumhuriyet İttifakı farkı yükseltmeyi başardı.

CUMHURBAŞKANLIĞI YARIŞI

Areeda-Survey'in "Bu pazar cumhurbaşkanlığı seçimi olsa kime oy verirsiniz?" sorusuna ankete katılanların yüzde 48.6'sı Erdoğan yanıtını verirken, Mansur Yavaş diyenlerin oranı yüzde 19.4 çıkıyor. Son dönemlerde adaylığı ön plana çıkan Kılıçdaroğlu ise yüzde 16.9'la üçüncü sırada geliyor. Onu yüzde 9.3'le Selahattin Demirtaş takip ederken Ekrem İmamoğlu yüzde 4.2'yle beşinci sırada yer alıyor. Mansur Yavaş'a İYİ Partililerin yüzde 60.3'ü oy verirken Kılıçdaroğlu'na destek yüzde 20.5 seviyesinde kalıyor. Mansur Yavaş'a HDP'lilerin ancak yüzde 2.5'i destek verirken Kılıçdaroğlu'na yüzde 11.9 oranında oy veriyor. Erdoğan'a İYİ partililerin yüzde 8.2'si, HDP'lilerin yüzde 2.2'si, CHP'lilerin ise yüzde 4.5'i oy vereceğini ifade ediyor.

İYİ Partililerin gönlünden geçen Meral Akşener'e destek ise yüzde 0.7 oranında çıkıyor. Bunda Akşener'in cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıklamasının etkisi bulunuyor.

PARTİLERİN OY ORANI

"Bu pazar seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?" sorusuna ankete katılanların yüzde 38'i AK Parti yanıtını verirken, CHP diyenlerin oranı yüzde 25.

HDP'nin yüzde 10.5 aldığı araştırmada İYİ Parti yüzde 10.2 çıkıyor. MHP ise yüzde 10.1 oranında bir destek sağlıyor. Yeniden Refah Partisi yüzde 1.5 alırken Zafer Partisi yüzde 1.3 çıkıyor. DEVA Partisi'nin yüzde 1.2 çıktığı ankette Saadet Partisi yüzde 0.8 oranıyla dokuzuncu sırada yer alıyor.

TOKİ KONUTLARINA DESTEK

İlk kez bir konut kampanyası siyasette bu kadar sıçramaya neden oldu. Bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından temeli atılacak olan sosyal konut projesine halkımızın ilgisi sürüyor. Areeda-Survey'in araştırmasında da ankete katılanların yüzde 69.4'ü iktidarın konut kampanyasını zamanında bitireceğine inandığını söylüyor. "Zamanında bitiremez" diyenlerin oranı ise yüzde 30.6 oranında kalıyor. Ankete katılanların yüzde 61.9'u ise konut kampanyasının kiralari düşüreceğini söylüyor. Hayır diyenlerin oranı ise yüzde 38.1 çıkıyor.

Boşuna dememişler "Dünyada mekân, ahirette iman" diye...

Esfender KORKMAZ

Kamuoyunun tartışmadığı riskler

25 Ekim 2022 Salı

Ekonomik krizin getirdiği risklerin bir kısmı tartışılmıyor, bir kısmı da yanlış tartışılıyor. Enflasyonu hep pahalılık ve yoksulluk çizgisinde tartışıyoruz. Gerçekte ise istikrar sorunu tüketici kadar üreticiyi de zora soktu.

1.Cari Açığın Finansmanında Kara Para Riski...

Merkez Bankası Ocak-Ağustos ödemeler bilançosuna göre 8 ayda cari açık 39,7 milyar dolar oldu. Aynı bilançoda nereden geldiği bilinmeyen 28,3 milyar dolar net hata ve noksan var. Yani cari açığın yüzde 71,3'ü bu net hata ve noksan kalemi ile finanse edilmiş. Bu duruma oh ne iyi mi dememiz gerekiyor?

Net hata ve noksan kalemi, ölçüm hataları ve tablodaki verilerin eksik veya fazla derlenmesinden kaynaklanır. Ama bu hata hiçbir zaman açığın yüzde 71'i kadar olamaz. O zaman bu para nereden geldi? İstikrar için etkisi ne olur? sorularını sormak gerekir.

Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü (FATF), geçen sene Türkiye'yi 'kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele'de 'yeterince çaba göstermeyen' ülkelerin bulunduğu 'gri liste'ye aldı.

Bu iki olayı yan yana koyarsak, net hata ve noksanın bu kadar büyük olmasında kara paranın etkisi olacağı herkesin aklına takılacaktır.

Cari açık, kara para ile finanse ediliyorsa, sürdürülemez... Dahası güven sorunu oluşur. Yabancı sermaye gelmez, yerli sermaye çıkar.

Söz gelimi Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) Mayıs ayında yayınladığı bir rapora göre; FATF tarafından gri listeye alınan ülkelere sıcak para girişinde millî gelirin yüzde 3'üne denk gelen miktarda azalma meydana gelebiliyor.

2.Şirket ve bankaların fiktif kârlarından vergi alınıyor...

Türkiye'de vergi usul kanunu 298. maddesi, enflasyon düzeltmesini içeriyor. Ne var ki; bu madde 7352 sayılı kanunla askıya alındı. Ayrıca bazı idari kararlarla enflasyon muhasebesi uygulanmıyor. Bu nedenle şirketler reel gelirleri üzerinden değil, enflasyon tarafından şişirilmiş fiktif gelirleri üzerinden vergi veriyorlar. Ayrıca şirketler aynı sermayelerini cari değere göre düzeltirlerse yine kâr etmiş gibi vergi ödüyorlar.

Bu şartlar altında bankaların ve şirketlerin enflasyon üstünde ve artı enflasyon vergisi kadar kâr etmeleri gerekir. Dahası ithal girdi kullanan bir şirket, depodaki malını kullanırken kur artışı nedeni ile aynı malımı yerine koyamam diye üretici fiyatlarını daha çok artırıyor. Bu sorunlar enflasyonda kısır döngü yaratıyor.

Özel sektör ve bankalar kârlarını yüksek tutmasalar batırlar. Hata işletmelerde değil, siyasi iktidardadır. Siyasi iktidarın enflasyon muhasebesi kanunu çıkarması gerekiyor. Çıkarmıyor... Çünkü iktidar da popülizmi ve bütçe açıklarını enflasyon vergisi ile finanse ediyor.

3.Bankaların ve özel sektörün dış borç maliyeti arttı...

Merkez Bankası'na göre Bankalar bir yıl içinde 55 milyar dolar, özel sektör ise 62,3 milyar dolar ödeyecek. TL değeri yüzde 46 oranında daha düşük değerdedir. Buna neden siyasi iktidarın tek haneli faiz sloganıdır. Hükümetin yanlışlarını bankalar ve özel sektör çekiyor. TL değer kaybettiğçe dış borçların TL cinsinden maliyeti artıyor ve iflas riski oluşuyor.

2022 Ağustos	
KAMU	36.941
GENEL HÜKÜMET (**)	3.569
Merkezi Yönetim	3.140
Mahalli İdareler	429
Fonlar	0
FİNANSAL KURULUŞLAR	32.921
Bankalar	31.676
Bankacılık Dışı	1.245
FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR	451
KİT'ler	451
Diğer	0
TCMB	31.610
ÖZEL	117.299
FİNANSAL KURULUŞLAR	54.983
Bankalar	52.057
Bankacılık Dışı	2.926
FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR	62.316
TOPLAM	185.850

25.10.2022

Dahası; tasarruflarını döviz cinsinden tutan işletmeler, bozdurdukları zaman kur farkına vergi ödüyorlar.

Dün bir gazete, "Büyük şirketler enflasyonu fırsat bildiler. Kârlarını katladılar, aşırı kârlar için ekstra vergi alınabilir" şeklinde haber ve yorum vardı. Eğer enflasyon muhasebesi olsaydı bunların dediği doğru olurdu. Ama Türkçede kullanılan kelimeler itibariyle geri ve fakat anlam itibariyle ileri bir söz var; "bekâra karı boşamak kolay gelir."

Siyasi iktidar tek haneli faizi slogan yaptı, TL krizi ekonomik krize dönüştü. İktisatçılar da madalyonun arkasını görmez ve slogan düzeyinde konuşurlarsa bu kriz daha da derinleşir.

25 Ekim 2022, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Bakalım İngiltere'nin yeni başbakanı kaç hafta dayanacak?

İngiltere'nin yeni başbakanı Hint asıllı milyoner **Rishi Sunak** oldu. Eski Başbakan **Boris Johnson**'ın dün gece bazı milletvekillerinin kendisine tepki göstermesi üzerine adaylığını geri çekmesiyle eski Maliye Bakanı **Rishi Sunak**, yeni başbakan seçildi. İngiltere'nin beyaz olmayan ve Hint asıllı ilk başbakanı olan **Sunak**, 42 yaşında ve 730 milyon sterlinlik servetiyle kraliyet ailesinden iki misli zengin durumda.

Boris Johnson ise önümüzdeki seçimlerde partisini iktidar yapacağını söyledi. Birkaç ay içinde bir yeni kral ve üç başbakan gören İngiltere'de sular durulacak gibi görünmüyor. Avrupa, yakın zamanda Rusya'ya koyduğu ambargodan kaynaklanan enerji açığını kapatamazsa çok daha kötü günler yaşayacak. Ufukta bir çözüm de görünmüyor. Eski Başbakan **Truss**, 6 hafta dayanabilmişti. Bakalım İngiltere'nin yeni başbakanı **Sunak** kaç ay dayanacak?

Türkiye'deki parlamenter sistem özlemcileri bu konuda ne düşünüyor bilmiyorum ama İngiliz seçmenindeki memnuniyetsizliğin boyutlarını tahmin edebiliyorum.

***

6'LI MASA FİİLEN DAĞILDI

Türk Tabipleri Birliği Başkanı **Şebnem Korur Fincancı** ile Cumhuriyet Halk Partili **Sezgin Tanrıkulu**'nun Türk Silahlı Kuvvetleri'ne yönelik iftiralarına CHP milletvekillerinden az da olsa bir tepki geliyor. Ancak Genel Başkan **Kılıçdaroğlu**'ndan henüz ses çıkmadı. Bu tip iftira ve yalanlar, **Kılıçdaroğlu**'nun çok alışık olduğu ve defalarca tazminat ödemek zorunda kaldığı yalanlara çok benziyor. Yarın öbür gün çıkıp "**Bana maskeli insanlar gelip söyledi, Türk Silahlı Kuvvetleri kimyasal silah kullanıyor**" derse kimse şaşırmasın. **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığına kesin gözüyle bakılsa da masanın diğer ortakları boş durmuyor. İyi Parti Lideri **Meral Akşener**, CHP'li belediye başkanlarına oynuyor ve onlarla pozlar veriyor. Masanın diğer elemanları, kendilerinin cumhurbaşkanı adayı olabileceklerini söylemeye başladılar. Anlaşılan şu ki bu seçime her parti kendi adayıyla girecek. Hatta o ismi geçen belediye başkanları bile ilk turda seçime

25.10.2022

katılacak. Yani artık altılı masa diye bir şey fiilen yok. İsmi ne kadar sürdürürler bilinmez.

***

KILIÇDAROĞLU'NDAN YENİ FIKRA

Bugün gazete manşetlerine bakarken tuhaf bir haber dikkatimi çekti.

Aslında **Kılıçdaroğlu**'nun yeni skandallarından biri. Türban için "**1 metre bez parçası**" diyen, başörtüsü yasağı için Anayasa Mahkemesi'nin kapısını defalarca aşındıran **Kılıçdaroğlu**, "**Başörtüsü yasağını bu kardeşiniz kaldırttı**" demiş. Sözcü de konunun önüne arkasına bakmadan manşet yapmış.

Habere göre **Kılıçdaroğlu**, dönemin YÖK Başkanı **Yusuf Ziya Özcan**'a gidip demiş ki: "**Niye başörtülü öğrencileri okula almıyorsunuz?**" YÖK Başkanı **Özcan** da bu sözü emir telakki etmiş ve başörtüsü yasağını hemen kaldırmış. Anlayacağınız 2007-2011 yılları arasında, yani AK Parti iktidarı döneminde YÖK Başkanlığı yapan **Yusuf Ziya Özcan**, dönemin Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ına 4 yıl boyunca direnmiş ama **Kılıçdaroğlu**'nu karşısında görünce yasak falan dinlememiş. Fıkra bu kadar...

Seçime kadar **Kılıçdaroğlu**'ndan her gün yeni fıkralar dinleyeceğiz gibi görünüyor...